

Conjunctuurindicator

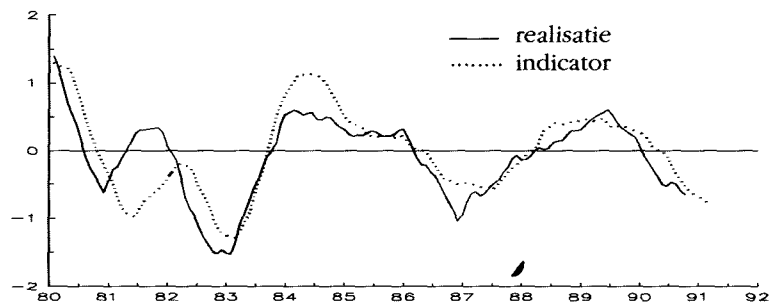
Conjunctuur-gevoeligheid chemie

De conjunctuurindicator laat tot en met februari 1992 een onveranderd beeld van neergaande conjunctuur zien (figuur 1). De realisatie afgemeten aan de productie in de verwerkende industrie vertoont een overeenkomstig patroon.

De neergaande conjunctuur wordt niet in alle bedrijfstakken in gelijke mate gevoeld. De voedingsmiddelenindustrie, waar nog hoge groeicijfers worden gerealiseerd, lijkt zich aan de conjuncturele neergang te onttrekken. De chemie, waar sprake is van een stagnerende productie, presteert aanzienlijk slechter dan de overige sectoren van de verwerkende industrie. Tabel 1 geeft de groei van de productie in de chemie en de totale verwerkende industrie, gesplitst naar trend en conjunctuur voor de eerste drie kwartalen van 1991.

De trend van de chemieproductie, zo blijkt uit de tabel, wijkt nauwelijks af van die van de totale verwerkende industrie. De negatieve groei in de chemie in het tweede en derde kwartaal is dus volledig bepaald door de conjunctuur. Juist in de traditioneel conjunctuurgevoelige chemie is in de af-

Figuur 1. DNB-conjunctuurindicator

gelopen jaren geprobeerd om de invloed van de conjunctuur terug te dringen¹. Na de crisis in de chemie in het begin van de jaren tachtig is getracht via een verschuiving van bulkchemie (chloor, kunstmest en dergelijke) naar hoogwaardige specialiteiten zoals plastics en agrochemicaliën de chemie minder gevoelig te maken voor schommelingen in de afzetmarkten. Moet geconcludeerd worden, nu de chemie slechter presteert dan het gemiddelde in de verwerkende industrie, dat deze opzet is mislukt? Om deze vraag te beantwoorden toont figuur 2 de conjunctuur in de chemie over het tijdvak 1970-1991. Te zien is dat de conjunctuur in de chemie zich veelal evenwijdig bewoog aan die in de verwerkende industrie en daarbij gemiddeld twee maanden voorliep. Vanaf het midden van de jaren tachtig liepen schommelingen in de chemie niet meer parallel, maar vanaf 1990 is er sprake van een neergaande beweging die synchroon loopt met die van de totale verwerkende industrie. Het verschil in intensiteit van de conjunctuuruitslagen kan niet worden afgelezen uit figuur 2. De afgebeelde reeksen zijn genormaliseerd, dat wil zeggen dat de conjunctuurbewegingen zijn gedeeld door de gemiddelde afwijking. Deze bedroeg voor de chemie in de deelperiode 1970-1980 6,5% en is in het decennium daarna teruggelopen tot 2,8%. Voor de totale verwerkende industrie bedroeg de gemiddelde afwijking in de periode

1970-1980 2,2% en vanaf 1980 1,0%. De conjunctuuruitslagen in de chemie zijn duidelijk groter dan in de verwerkende industrie maar zijn in de jaren tachtig aanzienlijk kleiner geworden. De vraag of de strategie om via diversificatie de afhankelijkheid van de schommelingen in de afzetmarkten te verkleinen geslaagd kan worden genoemd, kan op grond hiervan niet worden beantwoord. De invloed van de algemene conjunctuur, afgemeten aan die van de verwerkende industrie, is immers in het afgelopen decennium ook veel kleiner geweest dan daarvoor: de economie is aan minder schokken blootgesteld.

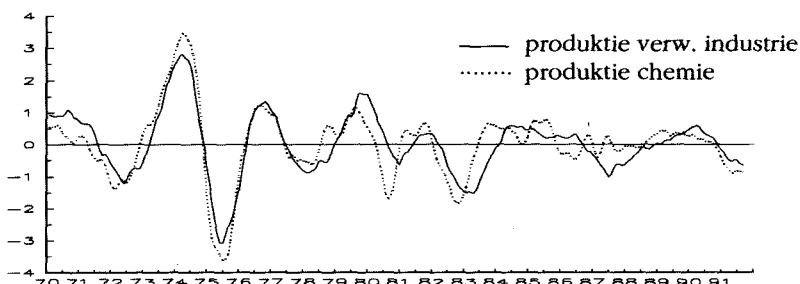
DAT
D

Tabel 1. Groei productie chemie en totale verwerkende industrie 1991^a

	Chemie			Verwerkende industrie		
	I	II	III	I	II	III
Trend	3,3	3,2	3,2	3,4	3,4	3,4
Conjunctuur	-3,0	-3,5	-2,9	-1,7	-1,9	-1,7
Groei	0,3	-0,3	0,3	1,7	1,5	1,7

a. Kwartalen; in procenten van de vorige overeenkomstige periode.

Figuur 2. Conjunctuur in de chemische industrie

Conclusie

De conjunctuurindicator laat tot en met februari a.s. een onveranderd beeld van een neergaande conjunctuur zien. De teruggang in de chemie in de afgelopen maanden is bepaald door de vertraging in de conjunctuur, waarbij de chemie nog steeds gevoeliger is voor de conjunctuur dan de totale verwerkende industrie.

1. Zie: Specialties stabiliseren de chemie niet, *FEM*, 31 augustus 1991.